

Ympäristökestävän liiketoiminnan johtaminen ja vastuullinen viestintä – koulutus, kevät 2025

Koulutuksen sisältö

1. Vaikuttavan vastuullisuustyön ja -viestinnän edellytykset (18.3.2025)
2. Ympäristökestävän liiketoiminnan lähtökohdat ja tavoitteet (25.3.2025)
3. Tavoitteista tuloksiin: ympäristökestävän liiketoiminnan tiekartta (24.4.2025)

Koulutuksen kohderyhmä: Pk-yritykset

Koulutuksen tilaaja: Turun kaupunki

Koulutuksen toteuttaja: Third Rock, asiantuntijat Sari Kuvaja ja Kirsi Vuorinen.

Mitä koulutus tarjoaa?

- Tietoa yritysvastuun ajankohtaisesta tilanteesta ja sääntelystä
- Menetelmiä oman yrityksen liiketoiminnan ympäristökestävyyden kehittämiseen tavoiteasetannasta toimenpanaan asti
- Oppeja vaikuttavan vastuullisuusviestinnän toteuttamiseen
- Harjoituksia uskottavien viherväittämien tunnistamiseen

KENELLE?

- Koulutus on sinulle, jolle yritysvastuun peruskäsitteet ovat jo tuttuja, mutta kaipaat konkreettisia työkaluja ja tukea ympäristökestävän liiketoiminnan johtamiseen ja oikeaoppiseen viestintään.
- Koulutus on suunnattu pk-yritysten johdolle, liiketoimintavastaaville ja -päälliköille. Koulutuksesta hyötyvät myös mm. tuotannon ja vastuullisuuden kehittämisestä sekä viestinnästä vastaavat.



Koulutuksen materiaalit on tuotettu osana 1.5-Degree City hanketta, joka on saanut rahoitusta NetZeroCitiesin kautta Euroopan unionin Horisontti 2020 -tutkimus- ja innovaatio- ohjelmasta apurahasopimuksella nro 101036519.





TURKU
ÅBO

Vaikuttavan vastuullisuustyön ja -viestinnän edellytykset

18.3.2025

THIRD ROCK

Sisältö:

1. Ajankohtaiskatsaus vastuullisuuteen - Kestävyyden keskeiset käsitteet ja yritysvastuun sääntely
 - *Kestävyysraportointidirektiivi*
 - *Yritysvastuudirektiivi*
2. Omnibus-ehdotus
3. Uskottavan vastuullisuusviestinnän edellytykset
4. Yhteenveto

Turku on johtava ilmasto- ja luontokaupunki – hiilineutraali, resurssiviisas, vahvistaa luonnon monimuotoisuutta

Hiilineutraali energiajärjestelmä
Kestävä liikkuminen
Kestävä kaupunkirakenne
Hiilinielujen vahvistaminen

Kiertotalous ja resurssiviisaus
Kaupunkiorganisaation
ilmastovastuu
1,5-asteen elämä ja palvelut

Hiilineutraali Turku tehdään yhdessä!



Elinvoima ja
vakaus

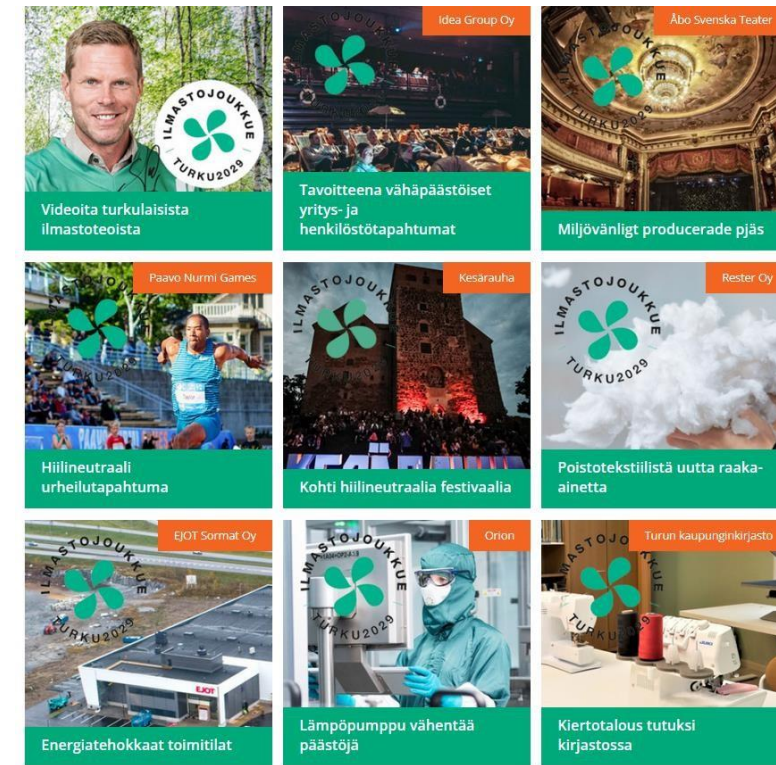
Kestävä
kasvu

Hyvä elämä
ja sujuva
arki

Terveys ja
hyvinvointi

Ilmastojoukkue

- Tukee ja edistää Turun hiilineutraaliustavoitetta
- Yli 130 yritystä & 200 ilmasto/luonto/kiertotaloustekoa
- Kärkialat, pk-yritykset, kuka tahansa voi liittyä
- Ilmastokahvit, uutiskirje, koulutukset
- Jaetaan esimerkkiä ja inspiraatiota teoista



1. Ajankohtaiskatsaus vastuullisuuteen

Kestävyyden keskeiset käsitteet ja yritysvastuun sääntely

WEF: Globaalit riskit lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

Risk categories

- Economic
- Environmental
- Geopolitical
- Societal
- Technological

2 years

1 st	Misinformation and disinformation
2 nd	Extreme weather events
3 rd	State-based armed conflict
4 th	Societal polarization
5 th	Cyber espionage and warfare
6 th	Pollution
7 th	Inequality
8 th	Involuntary migration or displacement
9 th	Geoeconomic confrontation
10 th	Erosion of human rights and/or civic freedoms

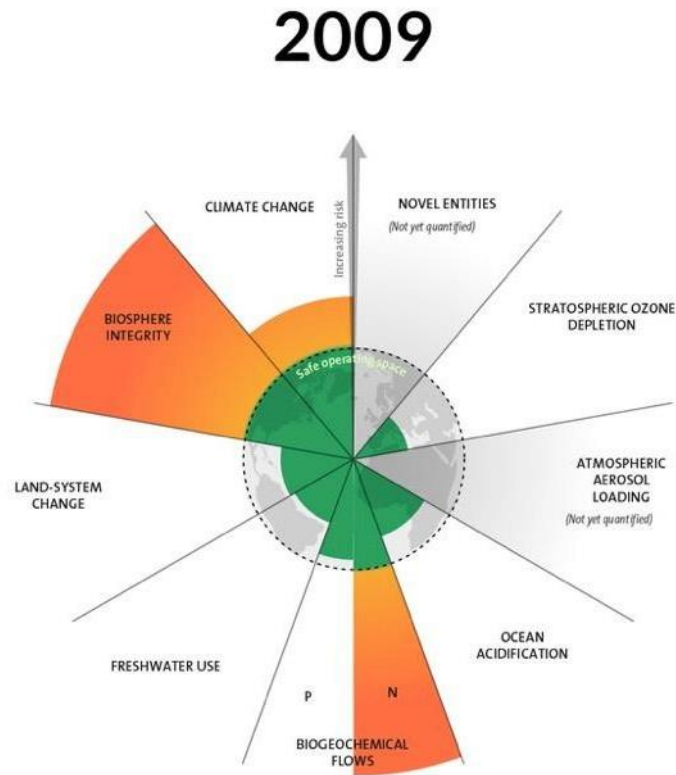
10 years

1 st	Extreme weather events
2 nd	Biodiversity loss and ecosystem collapse
3 rd	Critical change to Earth systems
4 th	Natural resource shortages
5 th	Misinformation and disinformation
6 th	Adverse outcomes of AI technologies
7 th	Inequality
8 th	Societal polarization
9 th	Cyber espionage and warfare
10 th	Pollution

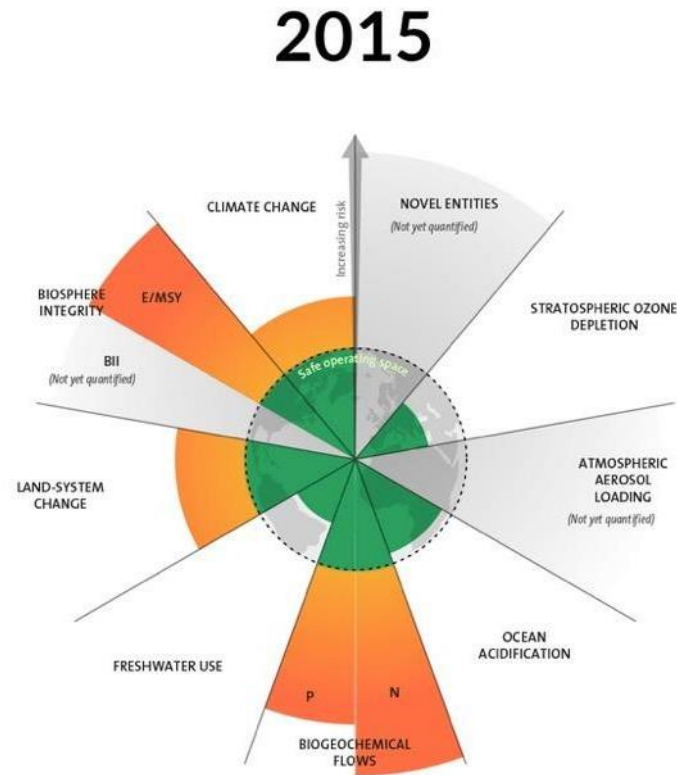
Source

World Economic Forum Global Risks
Perception Survey 2024-2025.

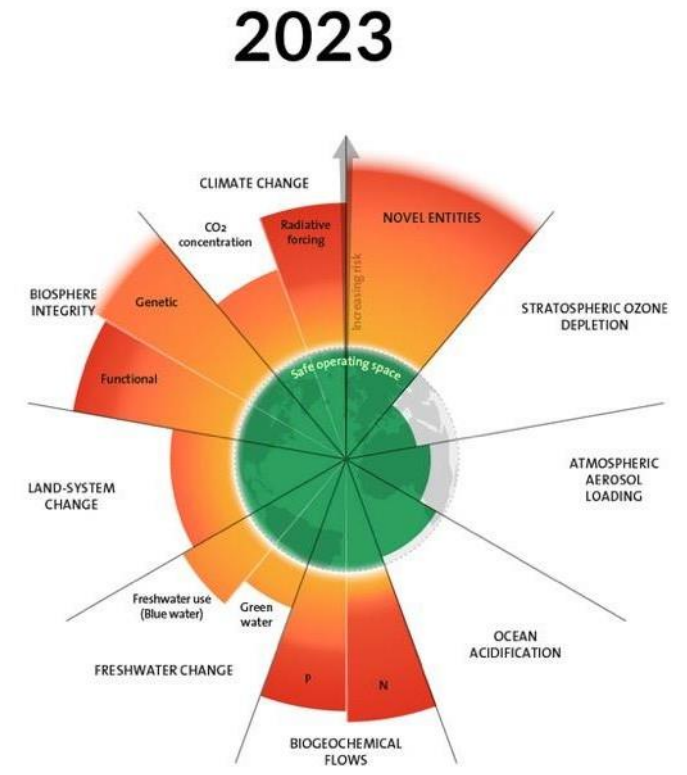
9 planetaarista rajaa - 6 ylitetty



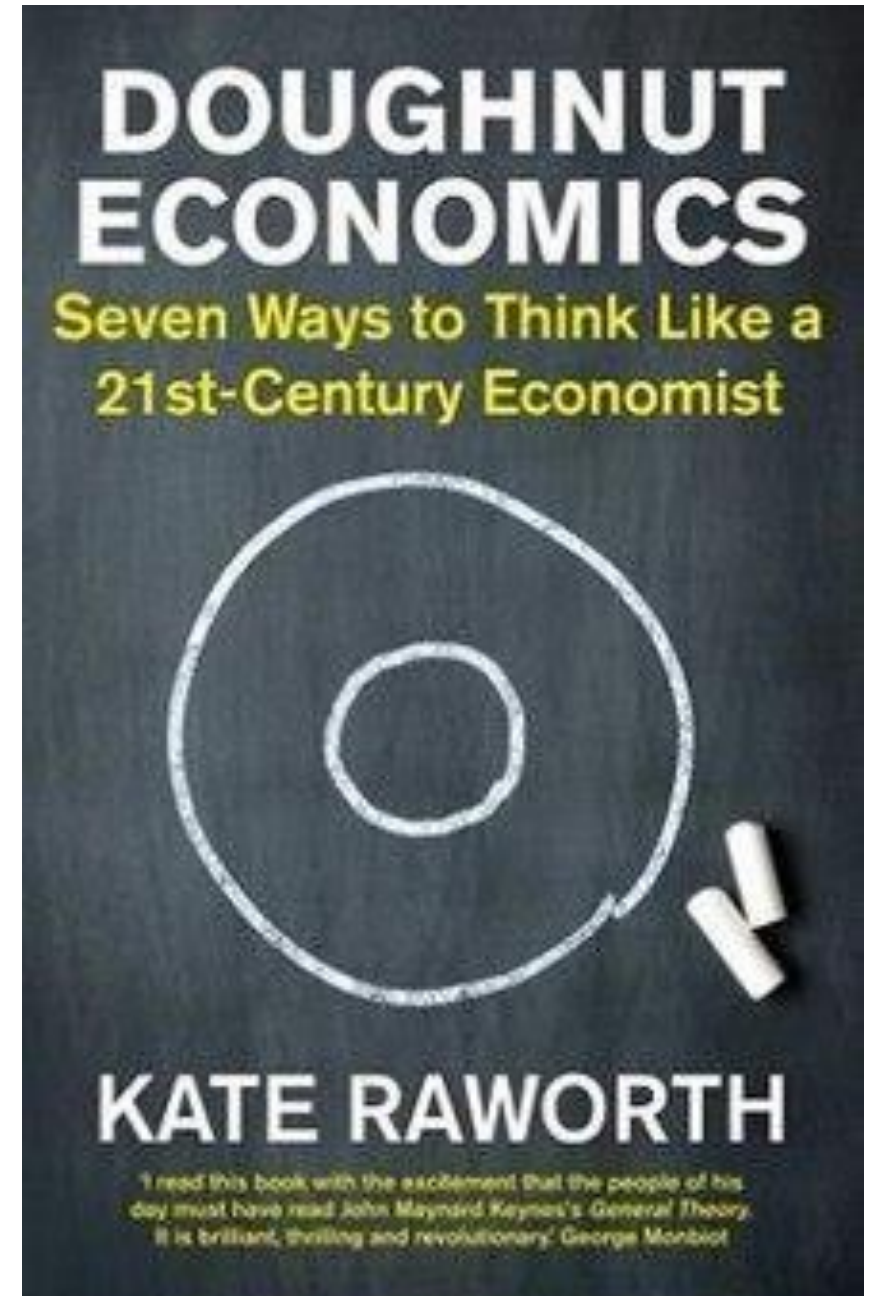
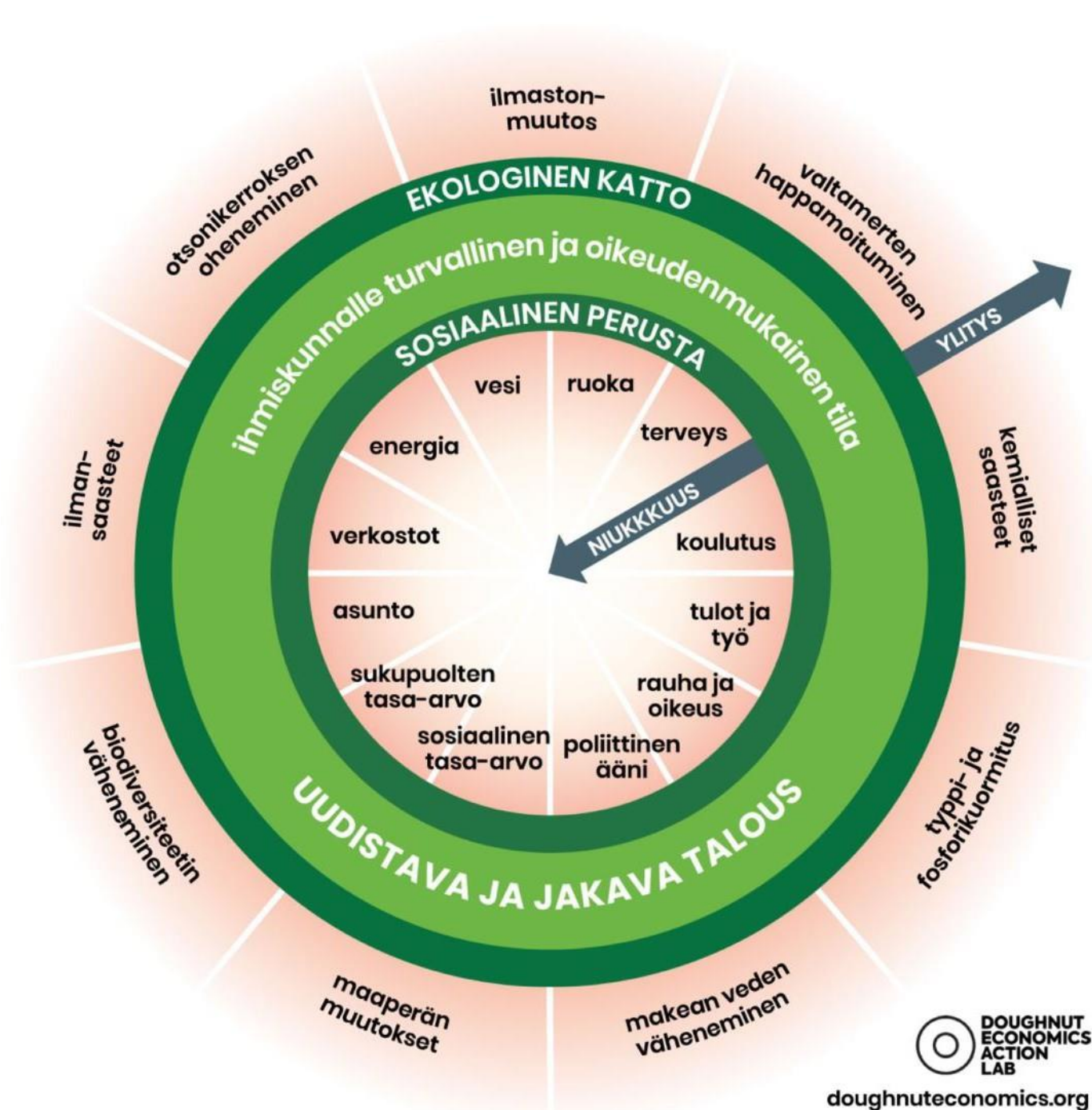
7 boundaries assessed,
3 crossed



7 boundaries assessed,
4 crossed

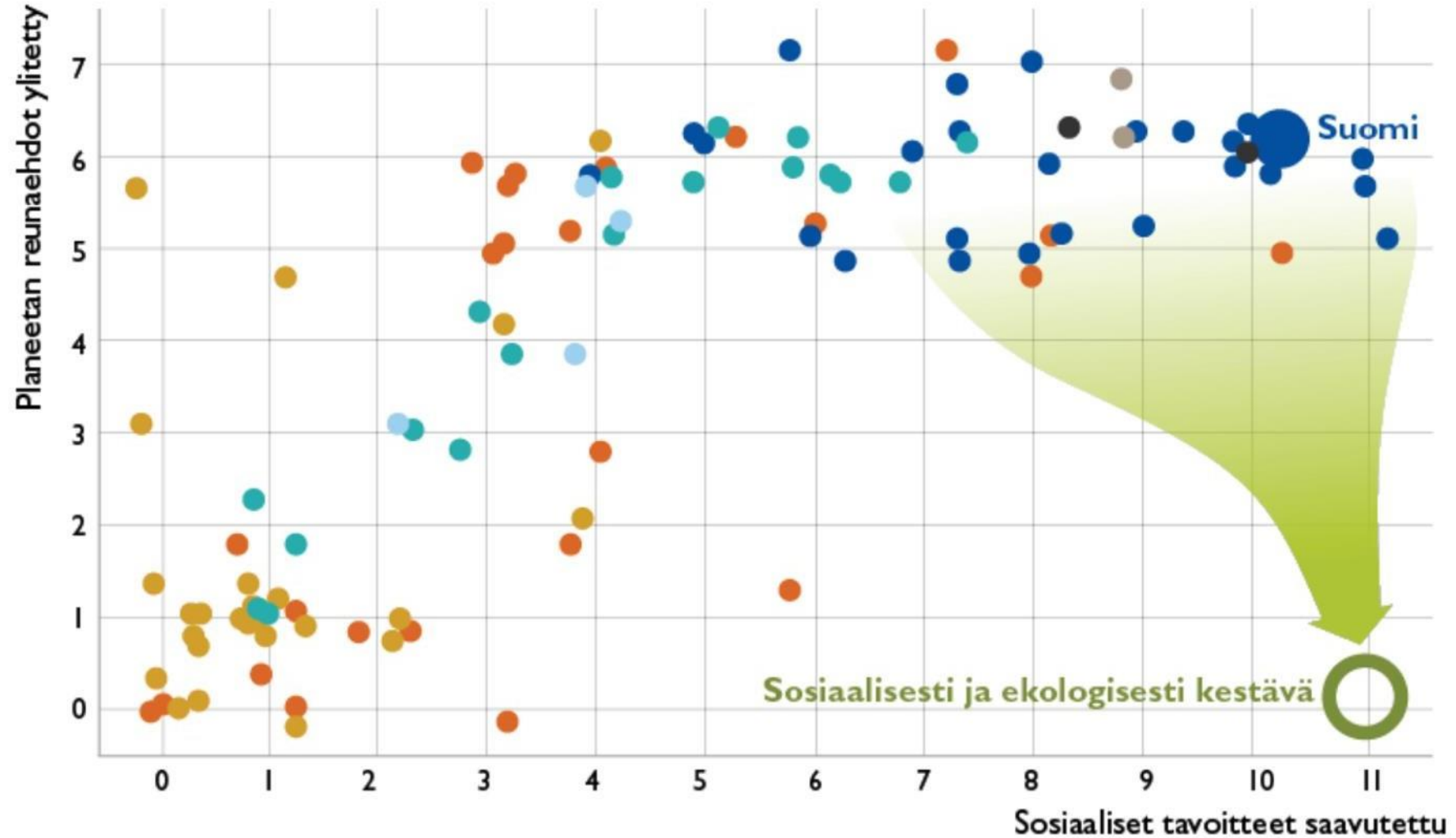


9 boundaries assessed,
6 crossed



Yksikään maailman maa ei ole saavuttanut korkeaa hyvinvointia ekologisesti kestäväällä tavalla

Aasia EU-28 Muu Eurooppa Pohjois-Amerikka Afrikka Latinalainen Amerikka ja Karibia Oseania

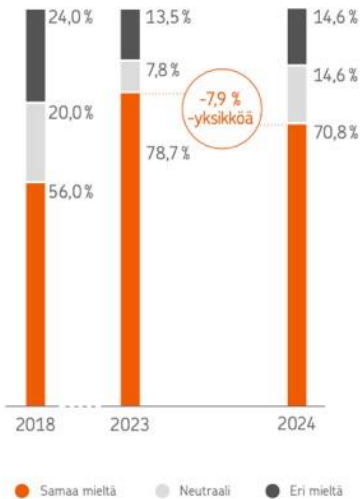




OP

Yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisu nähdään yritystenkin tehtäväksi

Yrityksemme tehtävänä on ratkaista polttavia yhteiskunnallisia ongelmia (esim. ympäristö- tai talouskysymykset)



Jo kolmannes yrityksistä on valmis biodiversiteetin kustannuksiin

Yrityksellämme on velvollisuus ottaa johtava rooli biodiversiteetin suojelussa, vaikka se tarkoittaisi merkittäviä lisäkustannuksia

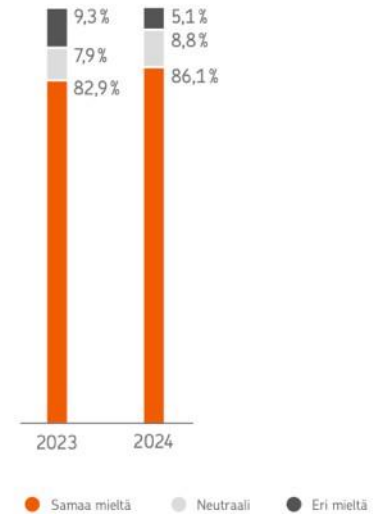


Biodiversiteetin suojele ei ole yritysten vastuulla, vaan se on julkisen vallan ja kansalaisjärjestöjen tehtävä



Vastuullisuussitoumukset näkyvät alihankintaketjun hallinnassa

Yrityksellämme on vastuullisuussitoumusten takia painetta tiukentaa tai uudistaa koko alihankintaketjuun liittyviä vaatimuksia



Suuryritystutkimus 2025

Rohkeaa uudistumista vai jalkoihin jäämistä?

Vastuullisuusraportointiin kuluu vastuullisuuden kehittämisen resursseja?

Suuryritystutkimus 2025

Rohkeaa uudistumista vai jalkoihin jäämistä?

Raportoinnin resurssivaateet johtavat muista vastuullisuustoimenpiteistä tinkimiseen

Vastuullisuusraportointi kuluttaa niin paljon yrityksemme resursseja, että joudumme tinkimään panostuksistamme varsinaisiin vastuullisuustoimenpiteisiin



● Samaa mieltä ● Neutraali ● Eri mieltä

Vastuullisuusraportoinnista nähdään olleen hyötyäkin

Vastuullisuusraportointiin liittyvät uudet vaatimukset ovat auttaneet yritystämme muokkaamaan toiminnastamme vastuullisempaa



Keskeisimmät liiketoiminnan kestävyysajurit

1. Planetaariset rajat ja ympäristökriisi

- Ilmastonmuutos: Kiireelliset toimet päästöjen vähentämiseksi.
- Luonnon monimuotoisuus: Ennallistaminen ja suojelu välttämättömiä.
- Resurssien niukkuus: Kiertotalouden ratkaisut kriittisiä.
- Eriarvoisuus ja varallisuuden kertyminen: Oikeudenmukainen transformaatio.

2. Lainsäädäntö ja sääntely

- CSRD, CSDDD ja kiristynyt raportointivaatimus.
- Hiilidioksidipäästöjen hinnoittelu.
- Scope 3 -päästöjen hallinta.

3. Sidosryhmien kasvavat odotukset

- Asiakkaat: Kestäviä valintoja vaativat kuluttajat ja kestävyysraportointia vaativat B2B-asiakkaat
- Rahoittajat: ESG-kriteerit sijoituspäätösten perustana.
- Henkilöstö: Sitoutumisen ja motivaation kasvattaminen.

4. Kilpailuetu ja riskienhallinta

- Vähähiiliset innovaatiot: Markkinamahdollisuuksien hyödyntäminen.
- Resurssitehokkuus: Kustannussäästöt ja toimitusvarmuus.
- Maine ja luottamus: Kestävyys vahvistaa brändiä.
- Riskien hallinta: Omistusten arvon säilyminen

5. Moraalinen vastuu ja tulevaisuuden rakentaminen

- Yritysten rooli planetaarisen kestävyysvarmistajana.
- Pitkäjänteinen arvo, joka kestää sukupolvien ajan.

Vastuullisuus ei ole enää vapaaehtoista - jos se on sitä koskaan ollutkaan

- Vastuullisuus on perustunut pitkään organisaatioiden vapaaehtoisuuteen, vaikka kansallisella tasolla onkin ollut yksittäisiin vastuullisuusnäkökohtiin liittyvää normipohjaista sääntelyä
 - Ympäristöluvut, työehtosopimukset, yhdenvertaisuuslaki, ilmastolaki
- Kansainvälisesti ylätason ohjaus on perustunut ns. soft law -sääntelyyn
- Nyt erityisesti yritys vastuun regulaatio etenee erityisesti EU-tasolla ja siirtyy sitä kautta kansalliseen lainsäädäntöön

Soft law -ohjeet yrittäjävastuulainsäädännön pohjana

- Ei-sitovaa oikeutta: suosituksia, ohjeistuksia, heikkoja oikeuslähteitä tuomioistuimissa
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises (1976)
- Global Compact (2000)
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (protect, respect, remedy) (2011)
 - Taustalla YK:n ihmisoikeusnormisto (International Bill of Human Rights)
- YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (SDG:t), Pariisin ilmastopöytäkirja (2015)

Sustainable Development Goals (SDG)

Agenda 2030: Maailman maiden YK:ssa sovittu kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma. Sisältää 17 tavoitetta, jotka maiden tulisi saavuttaa 2030 mennessä. Vastuu agendan tavoitteiden saavuttamisesta on maiden hallituksella.

Useat organisaatiot linkittävät oman toimintansa ja vastuullisuustavoitteensa erilaisiin ylikansallisiin ja kansallisiin kestävän kehityksen ohjelmiin, joista merkittävin on Agenda 2030.

Organisaatiot yleensä valitsevat 3-5 omalle tärkeintä ylätavoitetta. Tavoitteena on usein oman vastuullisuustyön hahmottaminen.

Organisaatiot käyttävät myös alatavoitteita hyväksi tarkempien teemojen tunnistamiseen.



ESG ja Triple bottom line

Vastuullisuutta voi tarkastella monella eri lähestymistavalla. Näitä ovat esimerkiksi:

- **ESG (Environmental, social, governance)**
 - Yleisesti käytössä etenkin yritys- ja rahoitusmaailmassa
 - Auttaa hahmottamaan mahdollisia vastuullisuusstrategian osa-alueita
- **Triple bottom line (People, planet, profit)**
 - Strateginen lähestymistapa, jossa organisaation tulisi keskittyä tuloksen (profit) lisäksi vaikutuksiin ihmisiä (people) ja maapalloa (planet) kohtaan



UN Global Compact -aloite

- YK:n vuonna 2000 käynnistämä yritysvastuualoite
- Tarkoituksena edistää ja kehittää yritysten sekä yhteisöjen ekologista, sosiaalista ja taloudellista vastuullisuutta hyödyntäen YK:n Global Compactin [kymmentä periaatetta](#) ja [YK:n kestävän kehityksen tavoitteita](#).
- Aloitteen periaatteet perustuvat yleismaailmallisiin julistuksiin ja sopimuksiin:
 - YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus
 - ILO:n Työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia koskeva julistus
 - YK:n Rion ympäristöä ja kehitystä koskeva julistus
 - YK:n Korruption vastainen yleissopimus

10 periaatetta

Ihmisoikeudet

1. Yritysten tulee tukea ja kunnioittaa yleismaailmallisia ihmisoikeuksia omassa vaikutuspiirissään.
2. Yritysten tulee huolehtia, että ne eivät ole osallisina ihmisoikeuksien loukkauksiin.

Työelämä

3. Yritysten tulee vaalia yhdistymisvapautta sekä kollektiivisen neuvotteluoikeuden tehokasta tunnustamista.
4. Yritysten tulee tukea kaikenlaisen pakkotyön poistamista.
5. Yritysten tulee tukea lapsityövoiman käytön tehokasta poistamista.
6. Yritysten tulee tukea työmarkkinoilla ja ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvan syrjinnän poistamista.

Ympäristö

7. Yritysten tulee tukea varovaisuusperiaatetta ympäristöasioissa.
8. Yritysten tulee tehdä aloitteita, jotka edistävät vastuullisuutta ympäristöasioissa.
9. Yritysten tulee kannustaa ympäristöystävällisten teknologioiden kehittämistä ja levittämistä.

Korruption vastaisuus

10. Yritysten tulee toimia kaikkia korruption muotoja vastaan, mukaan lukien kiristys ja lahjonta.

Heikko vs. vahva kestävyys

- Kestävyys tai vastuullisuus voidaan jakaa heikkoon ja vahvaan.
- **Heikko kestävyys** tarkoittaa haittojen vähentämistä.
 - Vastuullisuus yleisesti toimii heikon kestävyiden alueella, missä vähiten saastuttavaa toimintaa hehkutetaan “eniten vastuullisena”.
 - Heikon kestävyiden piirissä taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys ovat vaihdettavissa toisiinsa.
 - Heikkoon kestävyteen kuuluvat asteittaiset parannukset.
 - Usein vältellään käsittelemästä sitä, onko nykyisen kaltainen toiminta ylipäättään sovitettavissa planeetan kantokyvyn sisään.
- **Vahva kestävyys** puolestaan tarkoittaa tilaa, joka voi aidosti kestää vuosikymmenistä tai -sadoista toiseen.
 - Silloin planeetan tai paikallisluonnon kantokykyä ei ylitetä yhdelläkään mittarilla ja jo rikottuja rajoja paikataan elvyttämällä luontoa.
 - Ymmärretään, että sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys ovat alisteisia ekologiselle kestävyydelle ja että ihminen on osa luontoa ja siitä täysin riippuvainen.

Kestävyysraportointidirektiivi

Kestävyyssraportointidirektiivin (CSRD) keskeiset tavoitteet

1.

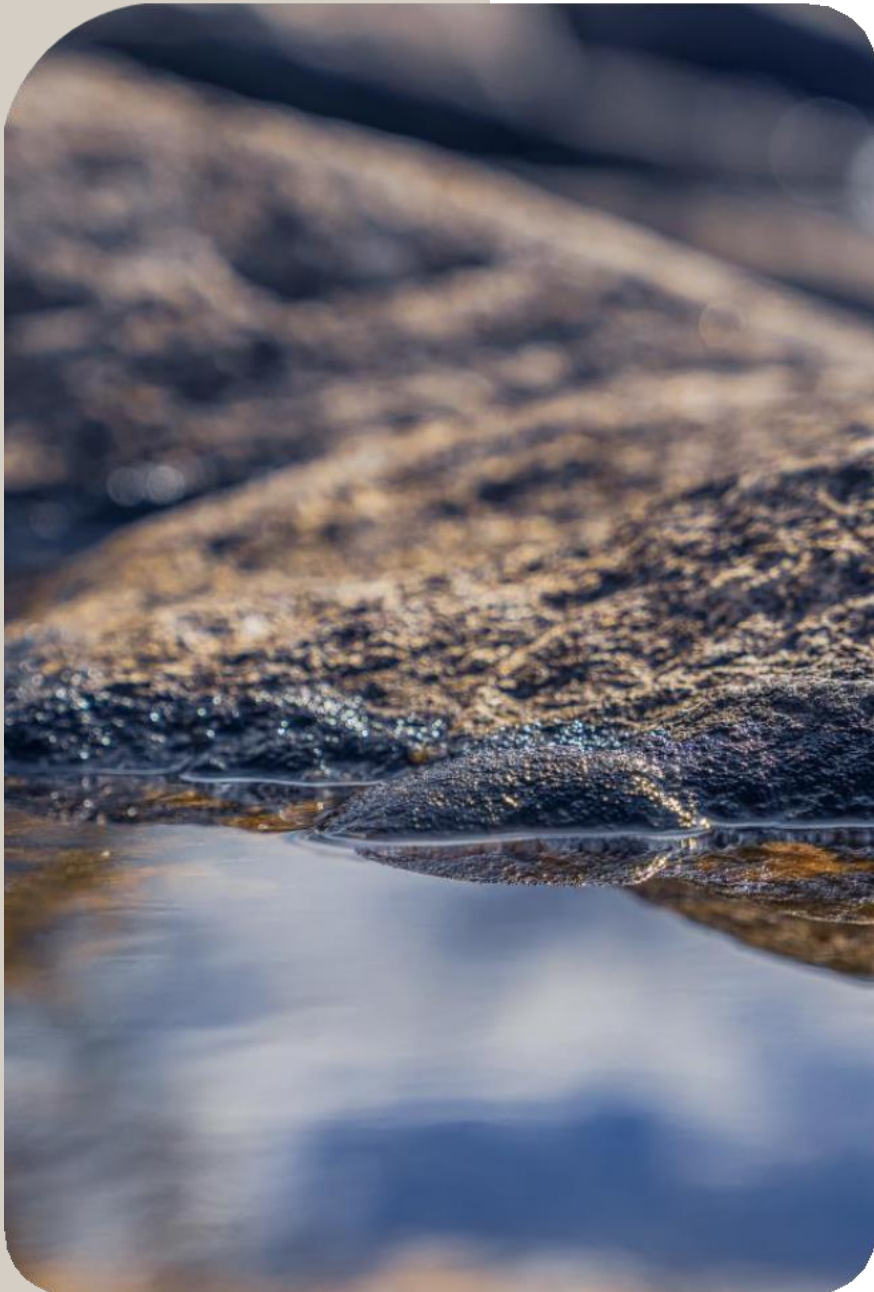
Tuoda
kestävyyssraportointi
samalle tasolle
taloudellisen
raportoinnin kanssa

2.

Lisätä
kestävyyssriskien
läpinäkyvyyttä

3.

Lisätä
yritystenvälisten
kestävyystietojen
vertailukelpoisuutta

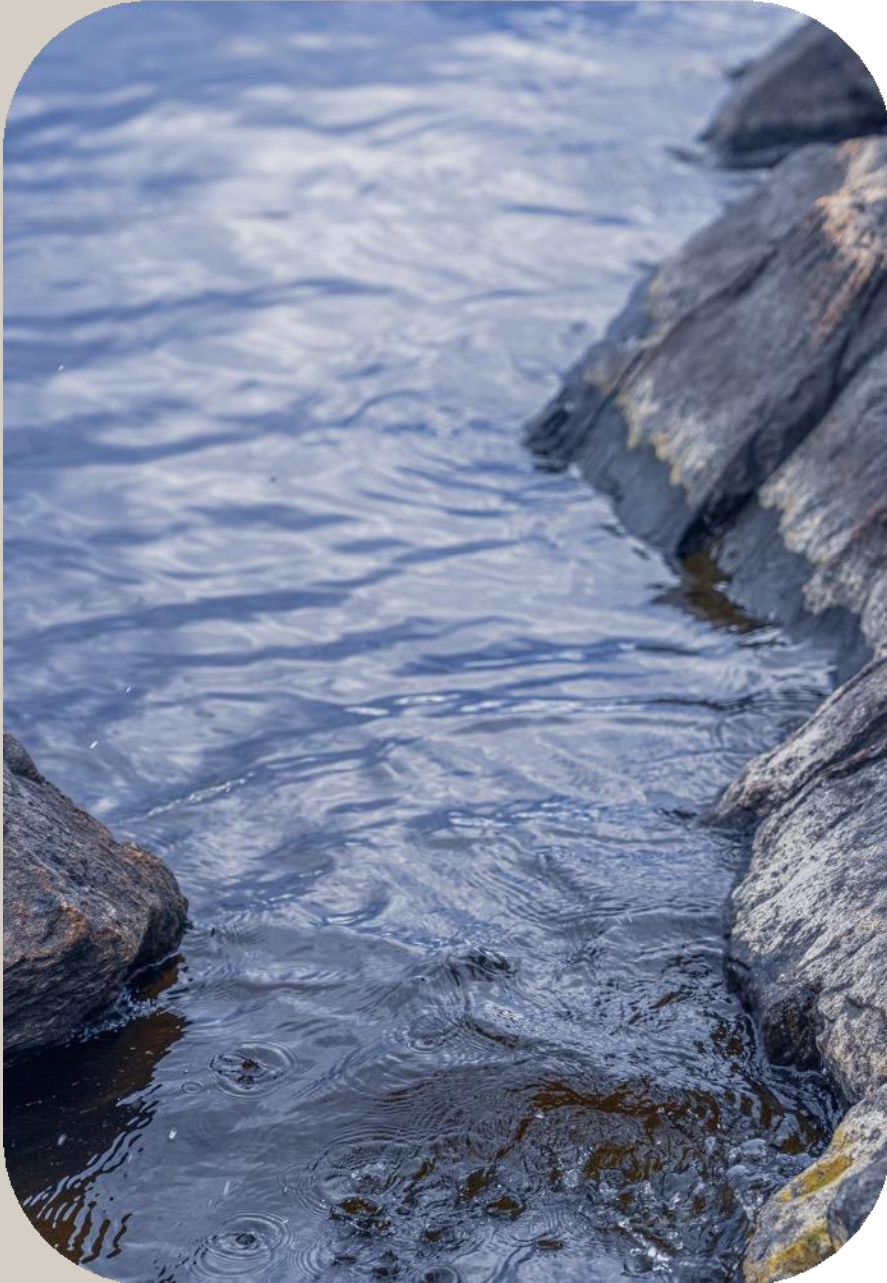


CSRD:n keskeiset velvoitteet

1. Kestävyystiedot tulee julkaista hallituksen toimintakertomuksen yhteydessä
2. Kestävyystiedon pakollinen varmennus ja tietojen julkaisu sähköisessä muodossa
3. Kestävyystietojen tulee olla koneellisesti luettavissa
4. Raportointi tulee tehdä ESRS-standardien mukaisesti

Keitä CSRD koskee?

- Listatut yritykset, jotka jo raportoivat NFRD:n mukaan
- Yritykset, jotka täyttävät ainakin kaksi seuraavista kriteereistä:
 - Nettoliikevaihto vähintään 50 miljoonaa euroa
 - Taseen loppusumma vähintään 25 miljoonaa euroa
 - Vähintään 250 työntekijää
- Listatut pk-yritykset (pl. mikroyritykset)
- EU:n ulkopuoliset yritykset, jotka harjoittavat liiketoimintaa EU:ssa
- Vakuutusyhtiöt ja luottolaitokset



Mitä jos ei kuulu lainsäädännön soveltamisalan piiriin?

- Vaikka jäisi CSRD:n soveltamisalan ulkopuolelle, raportointivaatimukset valuvat myös sellaisille pk-yrityksille, jotka toimivat alihankkijoina ja ovat siten osa jonkin suuryrityksen arvoketjua
 - Raportointivelvoitteiden käyttöönotto voi tuoda kilpailuetua
- Sääntely-ympäristö kehittyy jatkuvasti, ja vaatimukset voivat ennemmin tai myöhemmin koskettaa myös pk-sektoria
 - Kannattaa siis tunnistaa olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet ja alkaa kerätä raportoitavaa dataa ennemmin kuin myöhemmin
- Myös pk-yritysten muut sidosryhmät, kuten pankit ja sijoittajat peräänkuuluttavat kestävyystietoja
 - EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) on julkaissut ohjeistuksen pk-sektorien ja järjestöjen vapaaehtoiseen raportointiin: VSME-standardit
 - Raportointia voi tehdä myös GRI:n mukaisesti, uutena vaihtoehtona myös pk-yrityksille suunnattu NSRS-framework

VSME ESRS (Voluntary ESRS for non-listed SMEs)



- EFRAGin joulukuussa 2024 julkaisema, pk- ja mikroyrityksille kehitetty kestävyysraportoinnin viitekehys
- VSME-standardien tavoitteena on auttaa pk- ja mikroyrityksiä hallitsemaan kestävyteen liittyviä haasteita sekä vastaamaan sidosryhmien tietovaatimukseen kestävyystietojen osalta
- VSME-standardit ovat jaettu kahteen moduuliin - Basic ja Comprehensive - joiden avulla raportoinnin aloituksesta on pyritty tekemään mahdollisimman yksinkertaista

Kohderyhmät

An undertaking is micro if it does not exceed two of the following thresholds:

- i. €450,000 in balance sheet total;
- ii. €900,000 in net turnover; and
- iii. an average of 10 employees.

An undertaking is small if it does not exceed two of the following thresholds:

- i. €5 million in balance sheet total;
- ii. €10 million in net turnover; and
- iii. an average of 50 employees.

An undertaking is medium if it does not exceed two of the following thresholds:

- i. €25 million in balance sheet total;
- ii. €50 million in net turnover; and
- iii. an average of 250 employees.

Basic module: standardit ja mittarit

B1	Basis for preparation
B2	Practices, policies and future initiatives for transitioning towards a more sustainable economy
Environment metrics	
B3	Energy and greenhouse gas emissions
B4	Pollution of air, water and soil
B5	Biodiversity
B6	Water
B7	Resource use, circular economy and waste management

Social metrics	
B8	Workforce - General characteristics
B9	Workforce - Health and safety
B10	Workforce - Remuneration, collective bargaining and training
Governance metrics	
B11	Convictions and fines for corruption and bribery

Comprehensive module: standardit ja mittarit

C1	Strategy: Business Model and Sustainability - Related Initiatives
C2	Description of practices, policies and future initiatives for transitioning towards a more sustainable economy
Environment metrics	
C3	GHG reduction targets and climate transition
C4	Climate risks
Social metrics	
C5	Additional (general) workforce characteristics
C6	Additional own workforce information - Human rights policies and processes
C7	Severe negative human rights incidents
Governance metrics	
C8	Revenues from certain sectors and exclusion from EU reference benchmarks
C9	Gender diversity ratio in the governance body

Yritysvastuudirektiivi

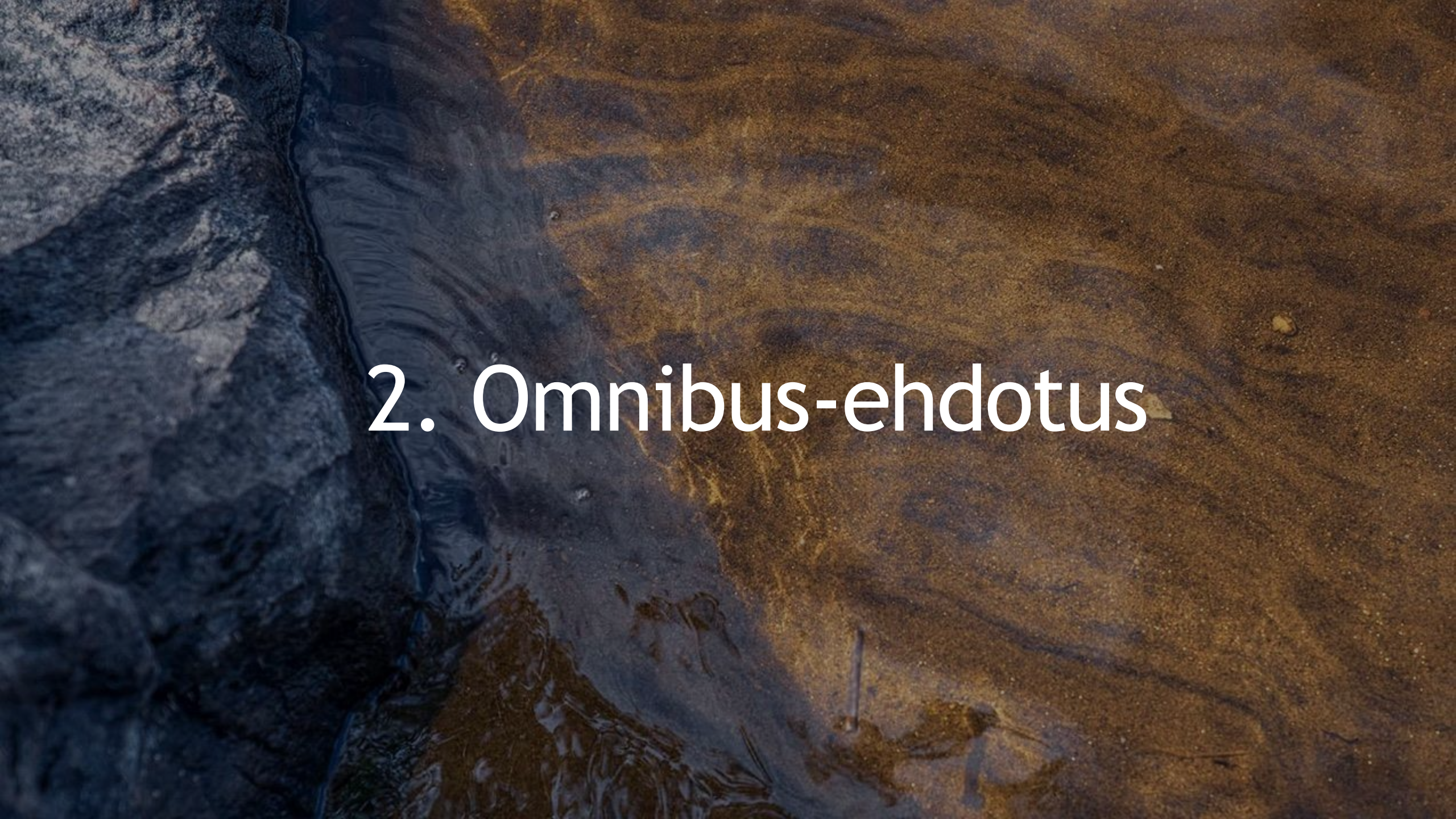
Direktiiviehdotus: yritysten kestävä toiminta ja huolellisuusvelvoite

Directive on corporate sustainability due diligence, CSDDD

- Komission ehdotus julkaistiin 23.2.2022 ja se on hyväksytty Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisissä kolmikantaneuvotteluissa (trilogi) joulukuussa 2023.
- Ehdotuksen tavoitteita: ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja ympäristönsuojelun lisääminen, tasavertaisen kilpailukentän luominen unionissa toimiville yrityksille ja sääntelykentän pirstaloitumisen välttäminen.
- Syy sääntelylle: Yritysten vapaaehtoiset toimet eivät ole johtaneet laajamittaisiin parannuksiin yritysten haitallisten ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten osalta.
- Direktiivi koskee yrityksiä, joilla on yli 1 000 työntekijää ja joiden liikevaihto on yli 450 miljoonaa euroa. EU:ssa näitä yrityksiä on arviolta noin 5 400 ja Suomessa noin 140.

Mitä yritysten pitää tehdä?

- Direktiiviehdotus asettaisi yrityksille huolellisuusvelvoitteen, jonka mukaan yrityksillä on vastuu tunnistaa, estää, vähentää sekä lopettaa yrityksen sellaiset toimet, jotka aiheuttavat negatiivisia ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia.
 - Vastuu ulottuisi myös yritysten arvoketjuun ja tytäryhtiöihin.
 - Tiettyjen suurempien yritysten tulisi myös laatia suunnitelma liikestrategiansa yhdenmukaistamiseksi Pariisin sopimuksen tavoitteen kanssa, jolla ilmaston lämpeneminen rajoitettaisiin 1,5 asteeseen.
 - Direktiiviehdotus esittää myös yritysten johtoa koskevia velvoitteita.



2. Omnibus-ehdotus

Omnibus-ehdotus

- Marraskuussa 2024 komission puheenjohtaja ilmoitti, että komissio käynnistää niin sanotun omnibus-hankkeen yritysvastuusääntelyn keventämiseksi osana EU:n kilpailukykykompassia (EU Competitiveness Compass)
- Omnibus-ehdotuksen kohteena ovat yritysvastuudirektiivi (CSDDD), kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) sekä taksonomia-asetus.
- Virallinen ehdotus omnibusista julkaistiin keskiviikkona 26.2.2025.

Omnibus-ehdotuksen vaikutukset CSRD:hen

- Ehdotuksen myötä kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) raportointivelvollisuus rajattaisiin vain suuriin yrityksiin, tiputtaen 80 % alun perin raportointivelvollisista yrityksistä direktiivin ulkopuolelle. Uudet ehdotuksen mukaiset kriteerit olisivat:
 - Yli 1 000 työntekijää
 - Yli 50 miljoonan euron liikevaihto
 - Yli 25 miljoonan euron tase
- Omnibus-ehdotus toisi myös kevennyksiä varmennusvaatimukseen, arvoketjun raportointivaatimukseen, raportoitavien datapisteiden määrään sekä antaisi lisää aikaa raportointivaatimukseen vastaamiseen toisen aallon yrityksille. Ehdotus hylkäisi toimialakohtaiset ESRS-standardit.
- Nykyrajoilla CSRD:n piirissä on Suomessa noin 1 300 yritystä, ja mikäli komission ehdotus hyväksytään, raportointivelvollisten määrä vähenisi arviolta alle 300 yritykseen.

Ombibus-ehdotuksen vaikutukset CSDDD:hen

- Ehdotuksen myötä yritys vastuudirektiivin (CSDDD) voimaantuloa siirrettäisiin vuoteen 2028 asti, antaen yrityksille enemmän valmistautumisaikaa.
- Nykyisellään direktiivi velvoittaa yritykset huomioimaan ihmisoikeuksiin liittyvät periaatteet ja ympäristönäkökohdat koko arvoketjunsä varrelta. Uuden ehdotuksen myötä yritysten huolellisuusvelvoite tulisi koskemaan vain yrityksen omaa toimintaa, tytäryhtiöitä ja suoria sopimusoskumppaneita.
- Omnibus-ehdotuksessa ehdotetaan myös muun muassa vastuusäännösten keventämistä jo hyväksyttyyn direktiiviin verrattuna.

Ombibus-ehdotuksen vaikutukset taksonomiaan

- Taksonomiasääntelyn osalta omnibusin tavoitteena on keskittää raportointivaatimukset yritysten kannalta vain olennaisiin toimintoihin.
- Taksonomia jäisi jatkossa pakolliseksi vain suurimmille yrityksille, joiden liikevaihto on yli 450 miljoonaa euroa ja joilla on yli 1 000 työntekijää.
- Taksonomiasääntelyn kohdalla ehdotetaan, että yritykset, joiden liikevaihto on alle 450 miljoonaa, saavat valita vapaaehtoisesti, raportoivatko taksonomian mukaisesti.
- Taksonomiaraportointia myös yksinkertaistettaisiin vähentämällä pakollisia tietopisteitä lähes 70 %.

Mitä seuraavaksi?

- Seuraavaksi komission ehdotus käsitellään Euroopan neuvostossa ja Euroopan parlamentissa. Käsittelyn aikana ehdotuksen sisältö voi muuttua tai ehdotus voidaan kumota, mikäli neuvosto ja parlamentti eivät pääse asiasta yhteisymmärrykseen.
- On todennäköistä, että käsittely tulee viemään aikaa, sillä parlamentin ja jäsenmaiden yksimielisyyteen pääseminen sekä lain mahdollinen voimaantulo osaksi kansallista lainsäädäntöä on pidempi prosessi.
- Komissio kuitenkin ehdottaa, että täytäntöönpano olisi jo 31.12.2025, mutta nykyinen sääntely pysyy kuitenkin voimassa siihen asti, kunnes laki on virallisesti astunut voimaan.

Miten suhtautua Omnibusiin?

- Monet järjestöt ja yritykset ovat ottaneet kantaa olemassa olevan sääntelyn säilyttämisen puolesta ja kokevat, että kestävyysääntely edistää yritysten resilienssiä ja kilpailukykyä. Potentiaaliset muutokset kuitenkin herättävät epävarmuutta.
- Myös Third Rock pitää kestävyysääntelyä kestävä liiketoiminnan merkittävänä edistäjänä sekä parhaimmillaan strategisina työkaluina. Suosituksemme yrityksille ovatkin:
 - **Mukauta tarpeisiisi:** Käytä CSRD:tä strategisesti - keskity arvoketjuanalyysiin, vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin, käytäntöihin, toimiin sekä mittareihin ja tavoitteisiin. Näiden tärkeys ei katoa, vaikka sääntely keventyisi.
 - **Keskity kaksinkertaiseen olennaisuusarviointiin (DMA):** DMA on edelleen ratkaisevan tärkeä strategisen suunnittelun sekä liiketoiminnan kannalta olennaisten kestävyysseikkojen tunnistamisen sekä tavoitteiden ja mittareiden määrittelyn kannalta.
 - **Panosta olennaisimpiin vaikutuksiin ja toiminnan kehittämiseen:** laita 80 % paukuista toiminnan kehittämiseen ja 20 % raportointiin.
- Suosittelemme jatkamaan kestävyystyötä oman liiketoiminnan ja sitä koskevien suunnitelmien mukaisesti. Omnibus on vasta ehdotus, ja edessämme on ehkä kokonainen vuosi, ennen kuin näemme, mitä kansallisessa lainsäädännössä säädetään. Ei kannata jäädä odottamaan regulaation selkeytymistä vaan edetä omaa strategiaa noudattaen.
- Yritykset, jotka haluavat aidosti toimia kestävä kehityksen mukaisesti, ottavat edelleen vastuun yhteiskunnallisista ja ympäristövaikutuksistaan, ja nyt on aika vahvistaa kestävyystyötä. Vastuullisuus alkaa siitä, mihin lainsäädäntö loppuu.

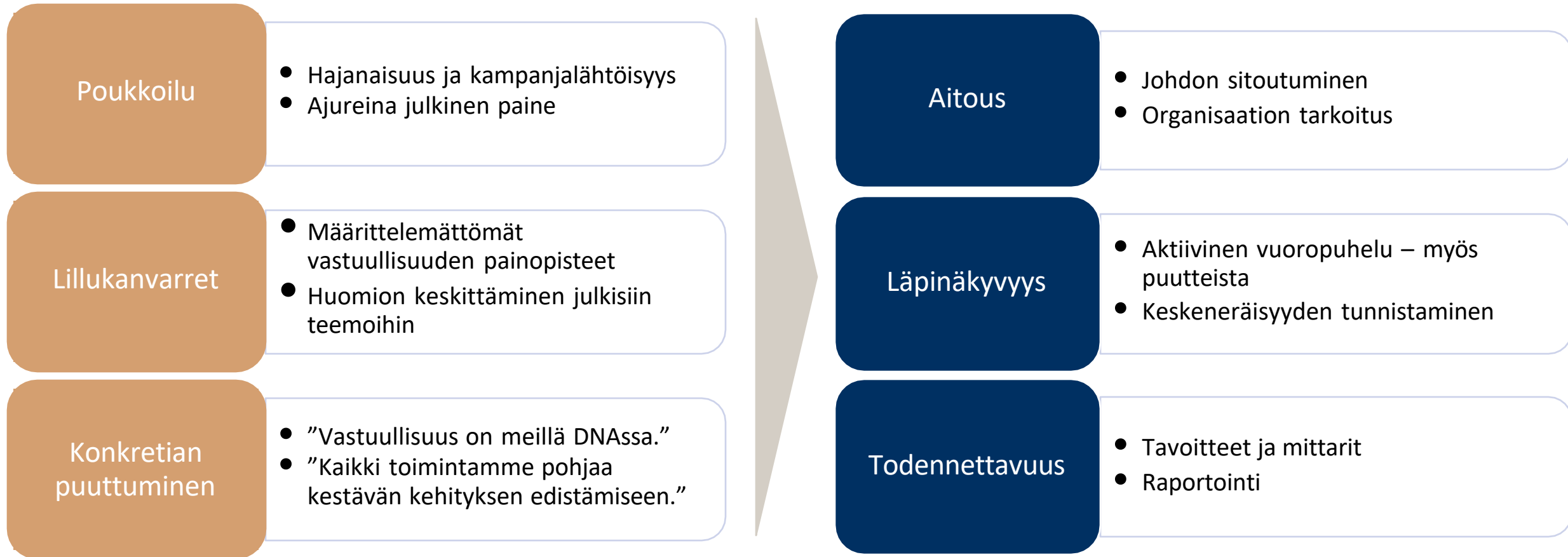
Regulaation pikayhteenvedo

1. Yritysvastuudirektiivi säätelee sitä, miten toimitaan.
2. Kestävyysraportointidirektiivi säätelee sitä, miten kestävyydestä raportoidaan.
3. Vihreät väittämät -direktiivi säätelee sitä, miten ympäristövastuullisuudesta voi viestiä.



3. Uskottavan vastuullisuusviestinnän edellytykset

Vastuullisuustyön sudenkuopat vs. uskottavuuden elementtejä



Aitous: johdon sitoutuminen

- Kenen vastuulla kestävyystyön johtaminen on?
- Miten ja kenen aloitteesta toimitusjohtaja puhuu kestävyysasioista?
- Miten kestävyys näkyy organisaation strategiassa?

Aitous: organisaation tarkoitus



Reclaimed origins

Our vision is one where humanity has taken action to reclaim the oceans back from polluting agricultural and chemical industries, back from the algal blooms, back from lifelessness.



Solar Foods is a Finnish food technology company on a mission to revolutionise global food production.

The way humanity is feeding itself is wrecking the climate, the soil, and the biodiversity of the planet and is putting billions at risk. Solar Foods has found the next step in the evolution of our food system.

Läpinäkyvyys

Vastuuttomuusraportti 2023

Breaking news - Varusteleka pienensi viime vuonna CO2e-päästöjään yli 1 200 tonnilla!

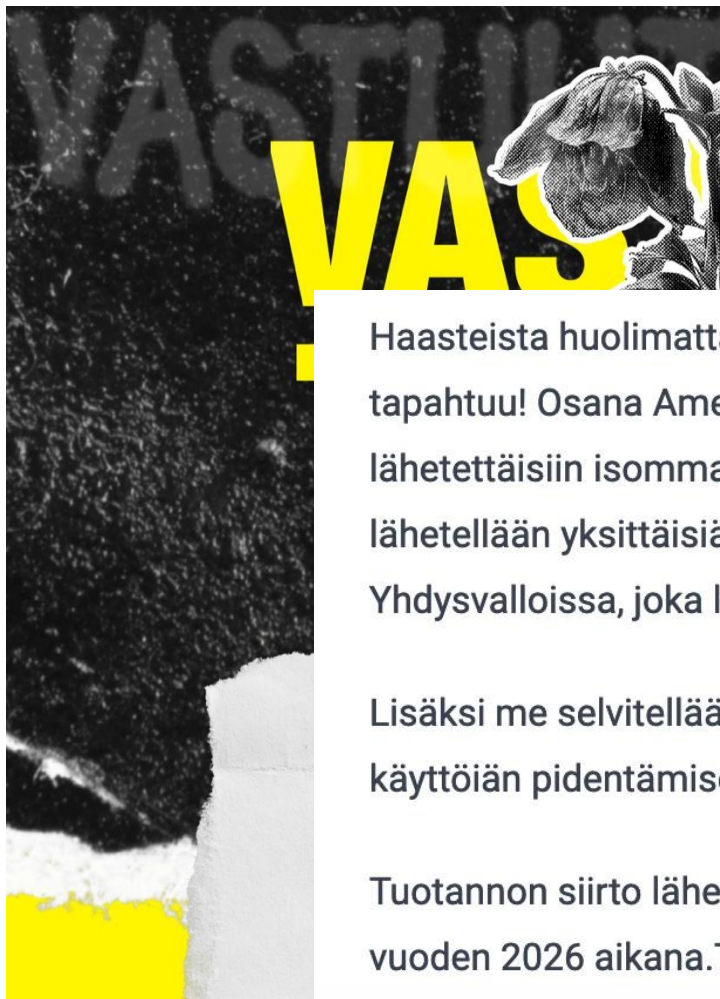
Tästä uutisesta sais helposti revittyä hyvät klikkiotsikot, mutta se menis viherpesun puolelle. Edellä esitetty on toki fakta, ja ilmasto varmasti kiittää tästäkin, mutta totuus on kuitenkin vähän monimutkaisempi. Siksi kantsii suhtautua kriittisesti tällaisiin lukuihin, joita mediassa tulee vastaan ja perehtyä asiaan syvällisemmin. Eli tässä tapauksessa lukea tää juttu loppuun saakka.

Meidän yhteistyökumppani Compensate kaatui viime vuonna. Saatiin hillottua jemmaan sitä ennen kuitenkin hiilikredittettä, joilla näitäkin päästöjä on taas kompensoitu.

Haasteista huolimatta me ei olla jääty tuleen makaamaan, vaan tehdään voitavamme. Ja kyllä edistystä pikku hiljaa tapahtuu! Osana Amerikan mantereen valloitusta me pyritään arvioimaan, millaiset päästösäästöt saataisiin aikaiseksi, jos lähetettäisiin isommat kuormat tavaraa jenkkeihin suoraan tehtaalta. Sen sijaan, että varastoidaan kaikki Konalassa ja lähetellään yksittäisiä paketteja lentsikalla Atlantin yli, meillä olisi kolmannen osapuolen pyörittämä varasto Yhdysvalloissa, joka lähettäisi lentorahtia enää vain korkeintaan USA:n sisällä.

Lisäksi me selvittelään, voisiko Kierto-palvelun saada myös Jenkkilään ja ehkä koko maailmaan. Ja voitettaisko tavarankäyttöä pidentämisellä niin paljon, että se ois kaiken tavarankäytön arvoista?

Tuotannon siirto lähemmäs Eurooppaan on melkein finaalissa, ja näillä näkymin irtautuminen kaukotuotannosta on valmis vuoden 2026 aikana. Taistelu jatkuu!



Todennettavuus: tavoitteet ja mittarit



Selkeät painopistealueet ja niihin linkitetyt tavoitteet

Verkkosivuilla lupaus:

The targets below were officially launched in June 2022. The target framework will be regularly reviewed and reported on. Read more about current status of strategy implementation and find description of planned or initiated actions to achieve sustainability targets [in this PDF](#), which is regularly updated. In due course, this section of the website will be updated with more information that describes strategy implementation roadmaps and performance metrics to disclose and evaluate our progress against the set targets.

Todennettavuus: raportointi



- Vastuullisuusraportointia jo vuodesta 2016: Image Wear
 - Vastuullisuus alusta asti liiketoimintalähtöistä
 - Ei pakollista vaan oma-aloitteista - raportoinnilla halutaan vastata ennen kaikkea asiakkaiden, mutta myös muiden sidosryhmien tiedon tarpeisiin
 - Vuoden 2022 ja 2023 raportit nojaavat GRI:n (Global Reporting Initiative) ohjeisiin

THIRD ROCK

Vastuullisuustyön osa-alueet

Tavoitetason määrittäminen

Olenaisuus- ja
riskiarviointi

Vastuullisuuden
painopistealueiden
määrittäminen

Päämäärien, tavoitteiden ja
mittareiden asettaminen

Keskeisten toimenpiteiden
jalkauttaminen läpi koko
organisaation

Tulokset sekä niistä
raportoiminen ja
viestiminen sidosryhmille

Vastuullisuuden ambitiotaso

Missä on teidän paikkanne?



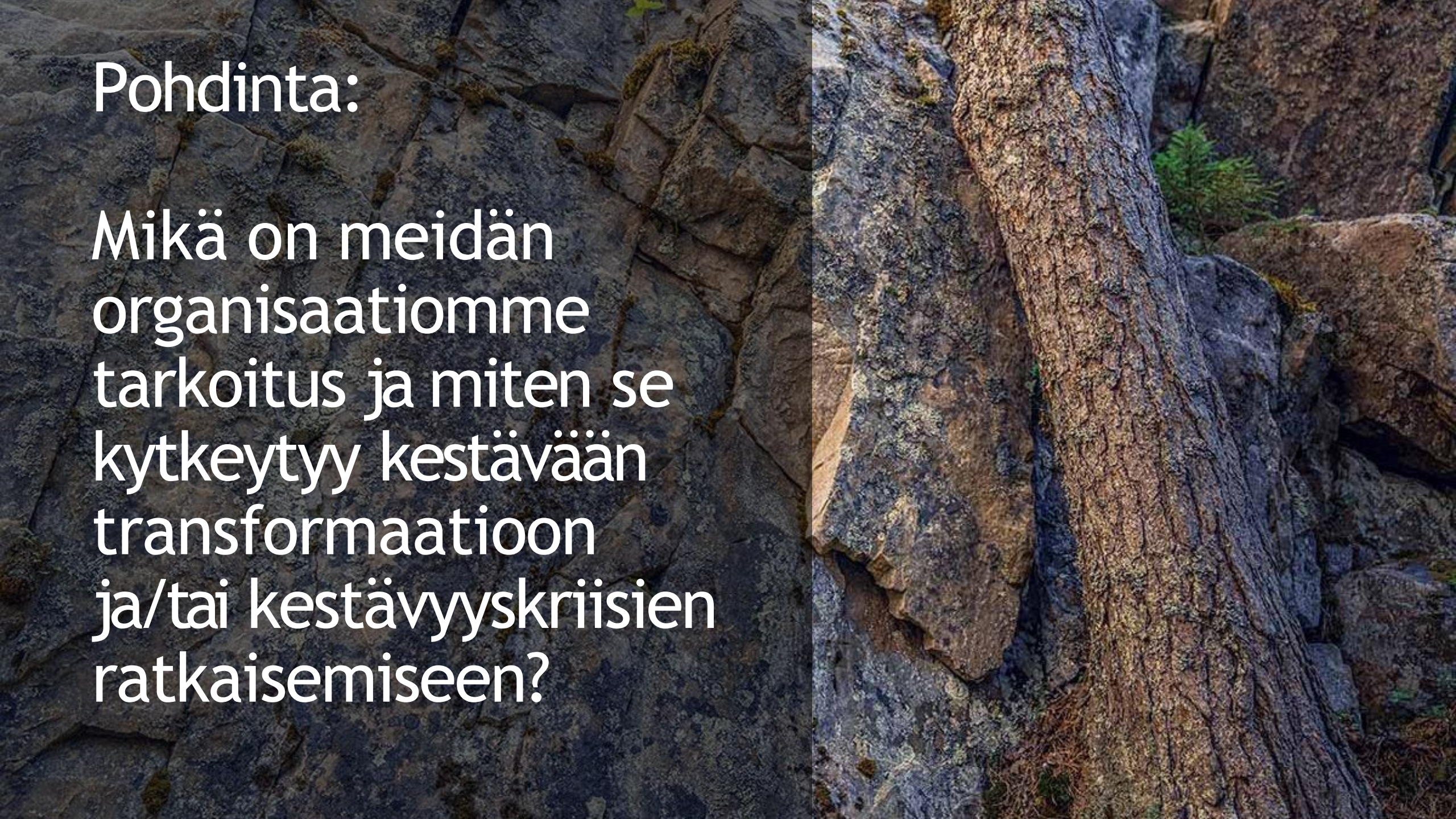
Vastuullisuustyön edelläkävijät ja perässähihtäjät

EDELLÄKÄVIJÄT	PERÄSSÄHIIHTÄJÄT
PLUSSAT: 1. Vastuullisuusagendan suunnannäyttävä 2. Kilpailuetu 3. Vastuullisuusriskien tunnistaminen 4. Organisaation oppiminen etunenässä 5. Kiinnostava työnantajakuva (Y- ja Z-sukupolvi) 6. Korkeampi brändiarvo	PLUSSAT: 1. Edelläkävijöiden virheistä oppiminen 2. Riskien ennakointi ja hallinta 3. Parhaiden käytäntöjen hyödyntäminen 4. Alemmat vastuullisuustyön kustannukset
MIINUKSET: 1. Sidosryhmien ja median silmätikku 2. Oppiminen kantapään kautta 3. Kalliimmat vastuullisuustyön kustannukset	MIINUKSET: 1. Ei erottaudu kilpailijoista 2. Vähäiset imago- ja brändihyödyt 3. Pienemmät vaikutusmahdollisuudet toimialan edunvalvontaan

Vastuullisuustyön kolme tasoa

1. Organisaation sisällä tapahtuva vastuullisuustyö
2. Organisaation varautuminen multikriisiin (fyysiset riskit ja mahdollisuudet) ja siirtymään (siirtymäriskit ja -mahdollisuudet)
3. Organisaation tuki yhteiskunnan laajuiselle siirtymälle

Nykyinen yritysvastuu keskittyy ensimmäiseen kohtaan. Erityisesti rahoitusmaailmassa myös toinen kohta on jossain määrin huomioitu. Painopiste tulee kuitenkin siirtää organisaation omissa käsissä olevista päätöksistä siirtymään yhteiskunnan tasolla. Näin organisaatio lunastaa paikkansa yhteiskunnassa multikriisin aikakaudella.



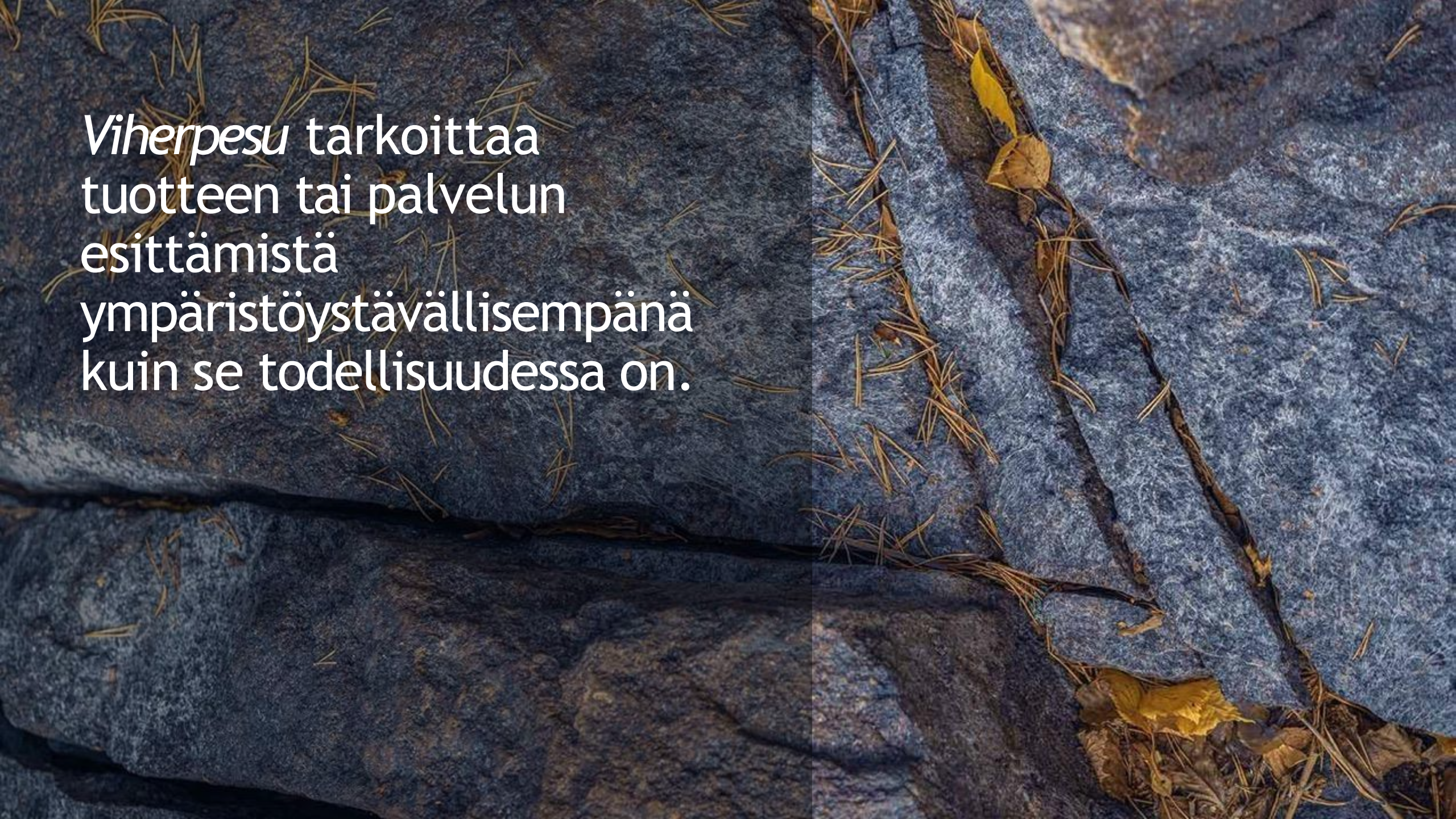
Pohdinta:

Mikä on meidän
organisaatiomme
tarkoitus ja miten se
kytkeytyy kestäväään
transformaatioon
ja/tai kestävyyskriisien
ratkaisemiseen?



Viherpesu kuriin sääntelyllä?

Viherpesu tarkoittaa
tuotteen tai palvelun
esittämistä
ympäristöystävällisempänä
kuin se todellisuudessa on.

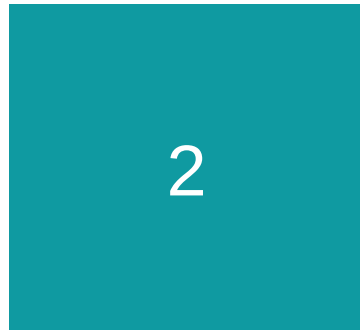


NÄIN VÄLTÄT VIHERPESUN - VARO NÄITÄ



Viherväittämät

Vesittäminen



Viherpiilottelu

Vihervalokeila



Vastuun
pakoilu

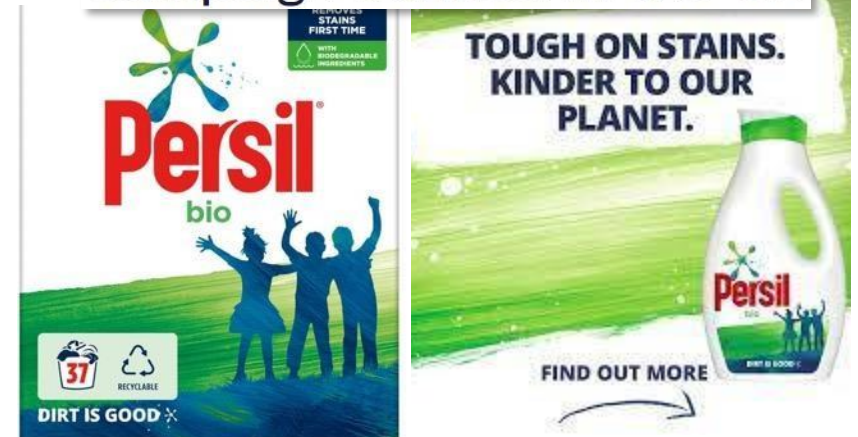
1. Viherväittämät

Greenlabelling = yksiselitteiset ja epämääräiset väittämät sekä lasten tai vihreän värin, kasvien, eläinten perusteeton käyttö markkinoinnissa

- Tavanomaisin viherpesun laji, jota harjoittavat erityisesti monet B2C-yritykset
- “Vihreämpi valinta”, “ekologinen”, “vastuullinen”
- “Hiilineutraali” (sisältää vain pienen osan päästöistä ja/tai hiilineutraalius toteutettu huonolaatuisella kompensoinnilla)



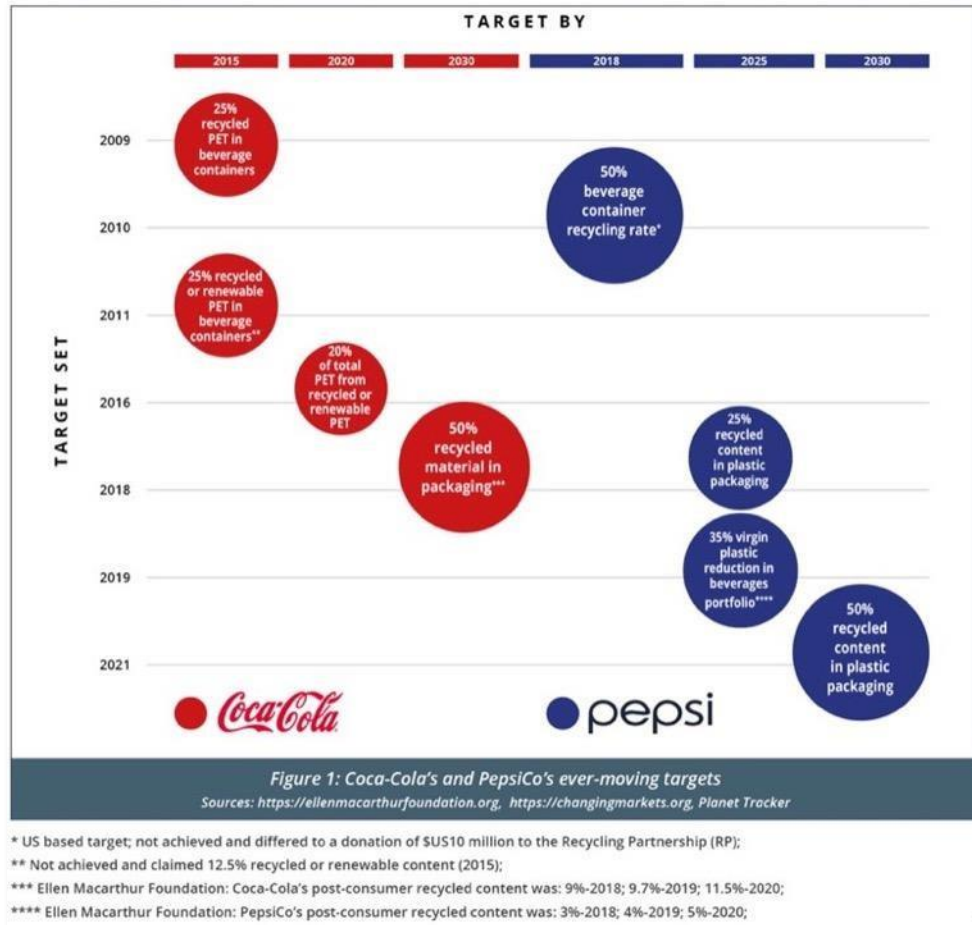
Greenwashing: Unilever laundry detergent ad campaign banned in the UK



Lähteitä:

www.edie.net/greenwashing-unilever-laundry-detergent-ad-campaign-banned-in-the-uk/
www.alko.fi/vastuullisesti/tuotteiden-vastuullisuus/vihrea-valinta-merkinta-kertoo-juoman-ymparistoystavallisuudesta

2. Vesittäminen



Greenrinsing = vastuullisuustavoitteiden muuttaminen ennen kuin tavoitteet on saavutettu (ja tästä vaikeneminen)

- Kuuluisia esimerkkejä: Coca Cola, PepsiCo
- Pienimuotoisesti tähän syylistyvät lukuisat yritykset, joille vastuullisuus on päälleliimattua eikä aihe ole jatkuvasti johdon agendalla.

Lähde: planet-tracker.org/recycling-targets-soda-pressing/

3. Viherpiilottelu

Greenhushing = tarkoituksellinen ympäristövaikutusten piilottelu tai raporttoimatta jättäminen

- Tätä harjoittavat erityisesti lentoyhtiöt, öljy-yhtiöt, pankit ja rahoituslaitokset
- Yrityksillä on esimerkiksi kaukaiset Net Zero -tavoitteet, mutta tavoitteiden edistymisestä tai konkreettisista toimenpiteistä ei anneta tietoja, tavoite on ristiriidassa todellisen liiketoimintastrategian kanssa tai tavoite on laskettu epärealistisen teknologisen kehityksen varaan

TotalEnergies sued for alleged greenwashing

The French energy group has been targeted for its intended investments into fossil fuels, despite its carbon neutral by 2050 commitment.



Lähteitä:

planet-tracker.org/greenwashing-growing-increasingly-sophisticated-says-planet-tracker/,

www.amidelaterre.org/communique-presse/environmental-groups-sue-totalenergies-for-misleading-the-public-over-net-zero/,

THIRD ROCK

[/www.power-technology.com/news/totalenergies-sued-for-alleged-greenwashing/](https://www.power-technology.com/news/totalenergies-sued-for-alleged-greenwashing/)

4. Vihervalokeila



"ON VAIKUTTAVAA, ETTÄ UUDEN BMW IX:N VERHOILUN VALMISTUKSESSA ON KÄYTETTY MERESSÄ KELLUNEITA MUOVIPULLOJA JA VANHOJA KALAVERKKOJA. *"

/ Paula Vesala

Vastuullisuus on meitä eteenpäin ajava voima. Siinä on kyse muustakin kuin päästöistä. BMW:n tavoitteena on lisätä kierrätysmateriaalien osuutta autoissaan jopa 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä, jotta tulevatkin sukupolvet voivat nauttia ajamisen ilosta. **

BMW IX EU-ylä: energiantarve 19,4-23,0 kWh/100km (WLTP), CO2-päästöt: 0 g/km.
*BMW käyttää ECONYL®-lankaa kankaissa, joita käytetään BMW IX:n ja muiden mallien sisäosien ja tarvikkeiden valmistamiseen. ECONYL®-lanka on valmistettu esimerkiksi vanhoista kalaverkkoista ja muusta kierrätysmateriaalista.
**BMW IX:n valmistuksessa on käytetty 30 % kierrätettyä materiaalia. Auto on 95 % kierrätettävää.

bmw.fi/InfiniteJoy

Greenlighting = vastuullisuusviestinnän kärkeen nostetaan yksittäinen erityisen ympäristöystävällinen piirre

- Tätä harjoittaa erityisesti autoteollisuus
- Usein muutkin yritykset alleviivaavat tuotteen vastuullista pakkausta tai kuljetusta, vaikka niiden vaikutus olisi marginaalinen itse tuotteeseen verrattuna.

5. Vastuunpakoilu

Greencrowding/dodging =

Viestinnässä (ja vastuullisuustoimissa) keskitytään vain “omaan tekemiseen”

- Esimerkiksi elektroniikan maahantuoja kehuu henkilöstönsä hyvinvointia, mutta tuotteet valmistetaan korkean ihmisoikeusriskin maissa, tai kauppaketju mainostaa kauppojen ja logistiikan hiilineutraaliutta, vaikka valtaosa päästöistä tulee myydyistä tuotteista.

Alliance to End Plastic Waste members accused of ‘greencrowding’



 Hiilinegatiivinen
2025

Aiomme olla ensimmäisenä suomalaisyrityksenä hiilinegatiivinen oman toiminnan osalta (scope 1 ja 2) jo vuonna 2025.

Lähteitä:

www.edie.net/alliance-to-end-plastic-waste-members-accused-of-sophisticated-greenwashing/

<https://s-ryhma.fi/uutinen/suomen-kunnianhimoisimmat-ilmastotavoitteet-s-ryhm/KDDak73zIKtTYJlPgI5Dd>

yle.fi/aihe/a/20-10001826

***Viherpesun vahingollisin
muoto on esittää, että
nykytoiminta voi jatkua.***

Haitallisinta viherpesua

- “*Business-as-usual* voi jatkua ja oikeastaan minkään ei varsinaisesti tarvitse muuttua.”
 - ”Yksityisautoilua voi jatkaa sähköautoilla”
 - ”Lentelyä voi jatkaa biopolttoaineilla”
 - ”Vastuullista kotimaista lihaa saa syödä”
 - ”Yrityksemme aikoo saavuttaa hiilineutraaliuden 2050, joten jatka vain asiointia meillä”
- Toinen puoli: ilmastoestäminen, ”mikään ei voi muuttua.”
 - Kulttuurifatalismi: ”Kapitalismi on kulttuurievoluution vääjäämätön huippu. Ainut vaihtoehto on (totalitaarinen) kommunismi.”
 - ”Ilman jatkuvaa kasvua yhteiskunta romahtaa”

Kuluttajansuojalaki

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780038>
- 1 § Hyvän tavan vastaisen markkinoinnin ja sopimattoman menettelyn kielto
 - Markkinointi ei saa olla hyvän tavan vastaista eikä siinä saa käyttää kuluttajien kannalta sopimatonta menettelyä. Sopimatonta menettelyä ei saa käyttää myöskään asiakassuhteessa.
- 2 § Markkinointia pidetään hyvän tavan vastaisena, jos se on selvästi ristiriidassa yleisesti hyväksyttyjen yhteiskunnallisten arvojen kanssa ja erityisesti jos:
 - 3) siinä suhtaudutaan hyväksyvästi toimintaan, jossa vaarannetaan terveyttä, yleistä turvallisuutta tai ympäristöä ilman, että tällaisen toiminnan esittämiseen on markkinoitavaan hyödykkeeseen liittyvää asiallista perustetta.
- 3 § Menettelyä pidetään sopimattomana, jos se on:
 - 2) omiaan selvästi heikentämään kuluttajan kykyä tehdä perusteltu ostopäätös tai kulutushyödykkeeseen liittyvä muu päätös ja johtamaan siihen, että kuluttaja tekee päätöksen, jota hän ei ilman menettelyä olisi tehnyt.
- 6 § Markkinoinnissa tai asiakassuhteessa ei saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja, jos tiedot ovat omiaan johtamaan siihen, että kuluttaja tekee ostopäätöksen tai muun kulutushyödykkeeseen liittyvän päätöksen, jota hän ei ilman annettuja tietoja olisi tehnyt.

Viherpesudirektiivi (Green Claims Directive)

- Yleistä
 - [Uusi kuluttajansuojadirektiivi](#) hyväksyttiin 2024 ja se astuu voimaan 2026
 - Koskee kuluttajamarkkinointia
 - Ei koske mikroyrityksiä (alle 10 hlö ja liikevaihto tai tase alle 2 MEUR)
 - Rangaistukset rikkeistä merkittäviä (jopa 4 % liikevaihdosta)
- Valmistautuminen
 - Tuotteista ja palveluista tehtävä kolmannen osapuolen varmentama elinkaarilaskenta tai vastaava, mikäli väittämiä halutaan esittää. Tietoja on hyvä alkaa keräämään ajoissa, jotta tarvittavat muutokset esimerkiksi hankintakriteereihin tai toiminnanohjausjärjestelmiin ehditään viemään ajoissa maaliin.
 - Mikäli tähän ei ole valmis, yritys voi myös hyvin luopua vastuullisuusväitteistä.
- Lisätietoja. https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-directive-green-claims_en

Viherpesudirektiivin vaatimukset

- **Geneeriset ympäristöväittämät**, kuten 'ympäristöystävällinen', 'ekologinen', 'vihreä', ja 'kestävä', **kielletään**. Ilmastoväitteitä ei voi enää perustaa kompensointiin.
- **Vastuullisuusväittämien tulee** jatkossa **perustua** **tutkittuun** ja kolmannen osapuolen varmentamaan **tietoon**.
- **Väittämien tulee olla kohdennettu** juuri siihen tuotteeseen tai osaan tuotetta, jota asia koskee.
- **Vastuullisuuteen liittyvien merkintöjen käyttöä rajoitetaan**. Jatkossa sallittuja ovat vain viranomaisten laatimat tai hyväksymät sertifiointimerkinnät ja -logot.
- **Tiedot tuotteiden kestävydestä, korjattavuudesta ja kierrätettävyydestä** tulee ilmaista aiempaa selkeämmin.

Saadaanko viherpesu kuriin lainsäädännöllä?

- Erityisesti viherpesudirektiivi tulee puuttumaan kuluttajiin suuntautuvaan viherpesuun. Virheellisten viherväittämien ja harhaanjohtavan vihervalokeilan käytöstä tulee huomattavasti hankalampaa.
- Kuitenkaan säädäntö ei ota kantaa kaikkein haitallisimpaan viherpesuun eli systeemitason muutostarpeeseen.
- Myös monet muut viherpesun muodot jäävät uuden lainsäädännön katveeseen, kuten tarkoituksellinen ympäristövaikutusten piilottelu (viherpiilottelu) ja yrityksen vastuullisuustavoitteista vaivihkaa luopuminen (vihervesittäminen).
- On vähintäänkin kummallista, että se, mikä kuluttajamarkkinoinnissa on todettu lain vastaiseksi, sallitaan B2B-puolella.

4. Yhteenveto

Uskottava vastuullisuus on osa ydintoimintaa

- Yritys tunnistaa ja tunnustaa systeemitason muutostarpeen ja toimii sen eteen
- Vastuullisuus on johtoryhmän ja hallituksen agendalla
- Vastuullisuus määrittää päätöksiä siinä missä rahakin
- Johdon palkitseminen on kytketty vastuullisuustavoitteisiin
- Ei erillistä vastuullisuusstrategiaa vaan vastuullisuus on osa yleistä strategiaa
- Organisaation tarkoitus palvelee vastuullisuutta
- Haittojen minimoinnista ollaan siirtymässä nopeasti kohti luontoa ja yhteiskuntaa elvyttävää toimintaa

Vastuullinen viestintä

- **Tekojen ja viestien tulee käydä yhteen.**
 - *”Ympäristöväittämiä arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja olennaista on kokonaisvaikutelma.” **
- Yksiselitteistä vastuullisuutta ei ole. **Ole täsmällinen.**
 - *”Yleisiä, yksilöimättömiä ja moniselitteisiä ympäristöväittämiä on vältettävä... ...esimerkiksi ”vihreä”, ”kestävä”, ”ilmastoystävällinen”, ”fossiilivapaa” ja ”ympäristöystävällinen”.” **
- Viestien tulee olla **todennettu**. Tavoitteille on selkeät mittarit ja niistä raportoidaan säännöllisesti ja selkeästi.
- Kerro **rehellisesti ja läpinäkyvästi** myös puutteista ja keskeneräisistä asioista.

*) Keskuskauppakamarin Liiketalautakunnan [suositus ympäristöväittämien käyttöön markkinoinnissa](#).



Kiitos!

Koulutusmateriaalien tuottajat Third Rockin
konsultit:

Sari Kuvaja & Kirsi Vuorinen